
Resim Atölye Derslerinde Üretilen Özgün Çalışmalarda Konu Seçimine Etki Eden Etmenlerin Öğrenci Görüşleri Bağlamında İncelenmesi¹

Evrım ÇAĞLAYAN²

Geliş Tarihi: 01.10.2019

Kabul Tarihi: 28.11.2019

Araştırma Makalesi

Öz

Dünya gerçekleşen toplumsal, siyasal ve ekonomik olaylar pek çok alanı etkilemektedir. Bu alanların arasında sanat alanı da yer almaktadır. Literatürde sayılan çeşitli etmenler, sanatsal üretim sürecine biçim ve içerik ilişkileri bağlamında etki etmektedir. Sanatçıların öznel kararları ile ilişkili olan bu etkiler; kimi eserde biçimsel özellikler olarak, kimi eserde ise içerik, tema veya konu bağlamında gerçekleşmektedir. Öğrencilerin sanatsal üretim sürecinde konu seçimlerine etki eden etmenleri belirlemek, onların duygu ve düşüncelerini anlayabilmek ve sanatsal ifade biçimlerine yön verebilmek adına önemli görülmektedir. Bu çalışmanın temel amacı; güzel sanatlar fakültesi resim bölümü resim atölye derslerinde üretilen özgün çalışmalarda konu seçimine etki eden etmenlerin öğrenci görüşleri bağlamında incelenmesidir. Çalışmanın gerçekleştirilmesinde genel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma örnekleme resim bölümü 4. Sınıf öğrencilerinden oluşturulmuştur. Veri toplama sürecinde öğrencilere anket uygulanmış ve resim atölye dersi kapsamında yaptıkları özgün çalışmalarda konu seçimlerine etki eden etmenlere ilişkin görüşleri alınmıştır. Elde edilen veriler frekans ve yüzdelik dağılımlarına göre niceliksel olarak analiz edilmiştir. Verilerin analizi sonucu öğrencilerin çalışmalarında konu seçimine etki eden bireysel, toplumsal ve sanatsal etmenler belirlenmiş ve sanat eğitiminde sanatsal üretim sürecine yönelik olası öneriler ortaya konmuştur.

Anahtar kelimeler: Sanat eğitimi, sanatsal üretim, içerik, konu, tema

¹ Bu araştırma için, Karabük Üniversitesinden 02.01.2019 tarih ve 2019/01 sayı ile etik kurul izni alınmıştır.

²Karabük Üniversitesi, Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, e-mail: ecaglayan@karabuk.edu.tr,
ORCID: 0000-0001-7360-6984

**Examination of The Affecting Factors on Subject Selection in The
Authentic Works Produced in Painting Studio Courses in The Context of
Students' Opinions**

Submitted by 01.10.2019

Accepted by 28.11.2019

Research Paper

Abstract

Events realized in the World such as social, political, and economic affect many fields. Art is also among these fields. The several factors mentioned in the literature affect the artistic creation process in the context of form and content relations. These effects, which are related to the subjective decisions of the artists; are realized as form in some art works and the context of content, theme, or subject in others. Determining the factors affecting the choice of subjects in the artistic creation process of the students, is seen important to understand their feelings and thoughts, and to direct artistic expression forms. The aim of this study is to examine the affecting factors on subject selection in the authentic works produced in painting studio courses in the context of students' opinions. A survey was applied to the 4th grade students within the scope of the study conducted in the general research model and their opinions about the factors affecting the choice of the subject were taken. The obtained data were analysed quantitatively according to frequency and percentage. As a result of the statistical analysis of the obtained data, it has been detected individual, social, and artistic factors affecting the choice of subject and possible suggestions are indicated for the artistic creation process in art education.

Keywords: Art education, artistic production, content, subject, theme

Giriş

Hayatın farklı alanlarındaki gelişmeler insanlığın yaşam biçimlerine ve düşüncelerine etki etmektedir. Fikirleri zaman içinde değişen birey, hayatın farklı boyutlarını algılamaya ve yorumlamaya başlamaktadır. Toplumsal alanda gerçekleşen dönüşümler; sanatçı, izleyici ve sanat eseri unsurlarından oluşan sanat alanını da benzer şekilde etkilemektedir. Toplumsal, siyasal ve ekonomik yaşamdaki bu değişimler, sanatlarda da sürekli bir devrim yaşanmasını sağlamıştır (Bozkurt, 2014, s.57). Gombrich'e (2007) göre; Batı toplumlarının kökenlerini oluşturan Roma ve Yunan Uygarlıkları ile, inançlarını oluşturan Hıristiyanlık dini sanatsal üretim süreçleri üzerinde etkili olmuştur. Giotto'dan Leonardo Da Vinci'ye, Boticelli'den Caravaggio'ya kadar Batı resim sanatının klasik dönem eserlerinin, ağırlıklı olarak dini konuları ve mitolojik hikayeleri ele aldıkları görülebilir.

Farklı toplumlarda olduğu gibi, Türk sanatı ve sanat eğitiminin gelişiminde de çeşitli değişimlerin yaşandığını görmek mümkündür. 18. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşünü durdurmak amacıyla askeri ve eğitim alanında gerçekleştirilen yenilikler ve sonrasında gerçekleşen Tanzimat, Birinci Meşrutiyet ve İkinci Meşrutiyet Dönemlerinde sosyal yapıda ortaya çıkan dönüşümler Türk sanatının tüm alanlarında çeşitli dönüşümlerin yaşanmasını sağlamıştır (Özsoy, 2003, s.69). Bu dönüşümleri takip eden süreçte 1. Dünya Savaşı ve ardından Kurtuluş Savaşı yaşanmıştır. Bu gelişmeler Türk resim sanatında milli mücadele, cumhuriyet ve inkılapları konu alan resimlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır (Berksoy, 1998; Öndin, 2003). Sonraki süreçte devlet desteğiyle gerçekleştirilen 'yurdu gezen ressamlar' uygulaması ile Türk resim sanatına yeni konular eklenmiş ve bu geziler, Anadolu'nun, yöreselliğin Türk Resminde başlıca konulardan biri olmasına neden olmuştur (Aydoğan, 2008, s.314). Bedri Rahmi Eyüboğlu bu teşebbüsten övgüyle söz ederek 'hem Anadolu'ya bir parça resim hem de resmimize bir parça Anadolu girmiş olacak' demiştir (Katrancı, 2005, s.39).

Klasik sanat kuramlarında tanımlandığı şekliyle 'dış dünyanın' sanat eserlerine etkisi farklı alt boyutlarda gerçekleşmektedir. Sanat ve sosyal yapının ortak dinamiklerinde gerçekleşecek herhangi bir değişim, sanata biçim ya da içerik yönünden yansımaktadır (Erinç, 2009, s.24). Çünkü bilimin ve teknolojinin gelişmesi ile toplumdaki sosyo-kültürel olaylar sürekli olarak sanatta yeni ifade biçimlerinin yaratılmasını gerekli kılar (Şölenay, 1997, s.143). Bir sanat eserinin yapısal alt boyutları; biçim, içerik, öz, tema, konu şeklinde sınıflandırılmaktadır (Erinç, 2004).

Biçim kavramı insanlık tarihinin başlangıcından günümüze evrenselliğini korurken, içerik ve öz kavramının sosyo-kültürel ortam, tarihsel geçmiş ve daha pek çok etkenlerin etkisi altında olduğu görülmektedir (Şölenay, 1997, s.139). Sanat yapıtını salt bir biçim olarak ele almak çoğu kez onu açıklamaya yetmez. Kuşkusuz her sanat yapıtının bir biçimi (formu) vardır. Ama aynı zamanda bu yapıtın bir de konusu, taşıdığı bir anlamı, içeriği vardır (İlhan, 1996, s.80). Bir sanat yapıtının bu temel öğeleri, zaman ve mekanla ilgili olarak belli bir öncelik sırası olmaksızın önemli olmuş, bazen biri diğerinin önüne geçmiştir. Bazen konu, bazen biçim, bazen öz, bazen de içerik öne çıkmıştır (Özel; 2014, s.33). Her tablo, seyredeni farklı bir yönüyle etkiler; bazıları ışık ve renk (Rembrandt, Turner), bazılarında fırça tuşları (Van Gogh, Renoir) ya da konu (Daumier, Millet, Dali) etkindir (Yolcu, 2018, s.104). Ancak Gombrich'in (2007, s.18) ifade ettiği gibi, eserin güzelliği salt ele aldığı konunun güzelliği ile ilişkili değildir. İçerik, ham konunun eserin içinde aldığı haldir, yani sanatçının elinde işlenmiş halidir. Konunun sanatçı tarafından işlenerek içerik haline sokulması aynı zamanda biçime yoğrulması demektir (Moran, 2007, s.166). Sanat yapıtları biçimsel özellikleriyle bağlantılı iki özelliği ortaya koyar. Sanatsal bir içeriğe cisim verirler ve bu içeriği iletirler. Sanat yapıtının iletişimsel işlevi sanat yapıtının yalnızca estetik özellikte bir nesne değil aynı zamanda bir gösterge özelliği taşıdığını da ortaya koyar (Kagan, 2008, s.269). İster yansıtmacı eğilimli bir resim olsun, ister duygusal etki yaratmaya yönelik anlatımcı bir resim olsun, ister

istemez ‘içerik’ var olacaktır (Erinç, 2004, s.81).

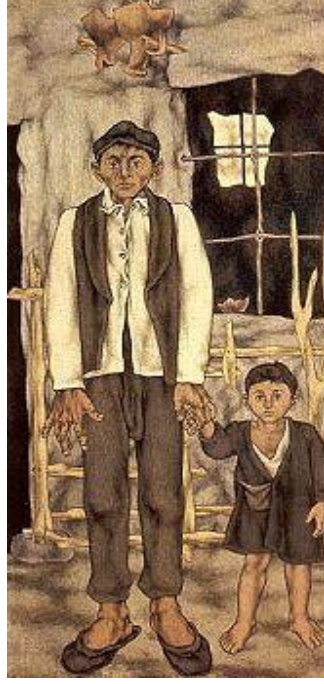
Turani (2018); ilgili literatürde benzer şekillerde ifade edilen ‘biçim’ ve ‘içeriği’ aşağıdaki şekilde tanımlamıştır;

- Biçim: Bir şeyin şekli anlamına gelir. Plastik sanatlarda biçim derinlikle yakından ilişkilidir. Buna karşın resim sanatında biçim, bir tablonun tümünün yapı bakımından kuruluşunu ifade eder (s.24).
- İçerik: Bir sanat eserinde betimlenen olayların, aktarılan bilgilerin tümü (s.58).

Öncesinde tanımları yapılan biçim ve içerik kavramlarının tanımlanmasına yönelik tartışmalar günümüzde de devam etmektedir. Ancak öncelik biçime de ait olsa içeriğe de ait olsa, sanatçının içinde bulunduğu toplumsal koşullar eserin biçim veya içeriğine bir şekilde etki etmektedir. Sanatçıların duygu, düşünce ve tutumlarıyla ilgili ilişkili olan bu etkiler; kimi eserde biçimsel özellikler olarak, kimi eserde ise içerik, tema veya konu bağlamında gerçekleşmektedir. Sanatçıların ortaya koyduğu tutum, onların yaşam dünyasını oluşturan sosyal ve kültürel bağlamlarda yaşadığı mevcut koşullardan kaynaklanan niyeti tarafından yönlendirilir (Boughton, 2015, s.12). Sanatçının eserinde ortaya çıkan bu etkileşim; sanat literatüründe yer alan eserlerde gözlenebilmektedir. Francisco Goya’nın ‘3 Mayıs 1808’ (Görsel 1) ve Neşet Günel’in ‘Baba ve Oğlu’ (Görsel 2) isimli eserleri, sanatçıların eserlerinde ortaya çıkan etkileşime örnek olarak sunulabilir. Farklı coğrafyalarda, farklı hayatlar yaşayan pek çok sanatçı ve eser sunulan örneklere benzer şekilde yorumlanabilir.

Görsel 1. Francisco Goya, 3 Mayıs 1808, 266 x 345cm, TÜYB, 1814.

Görsel 2. Neşet Günal, Baba ve Oğlu, 193 x 93cm, TÜYB, 1961.

Hemen her dönem toplumsal yapı ile iç içe olan sanat, dönüşüm sürecine geçmişte olduğu gibi günümüzde de devam etmektedir. Bu dönüşümle birlikte sanat fikri de sürekli sorgulanan ve güncellenen bir konumda bulunmaktadır. Asırlardır süregeldiği gibi, günümüz toplumlarını etkileyen gelişmelerin de güncel sanatçıların eserlerine yansıdığı ifade edilebilir.

Türk sanatının gelişiminde, geçmiş dönem sanatçıları ve eserleri kadar geleceğin sanatçıları ve eserlerinin de önemli olduğu düşünülmektedir. Geleceğin sanatçılarının büyük bir bölümü, sanatçı adayı yetiştiren güzel sanatlar fakültelerinden mezun olmaktadır. Güzel sanatlar fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin yetenek ve yaratıcılıklarının dışında bireysel, toplumsal ve sanatsal etmenler sanatsal üretim süreçleri üzerinde etkilidir. Kırışoğlu (2014, s.17) yaratıcılığı etkileyen çeşitli etmenler arasında konu ve temayı da saymakta ve öğrencilerin kendi yaşam deneyimlerinden yararlanmalarına olanak vermenin önemli olduğunu ifade etmektedir. Fischer'e göre; (2016, s.155) sanat eserinde konunun seçimi elbette çok önemlidir. Sanatçının ya da yazarın tutumunu anlamamıza yardım eden öğelerden biri de bu konu seçimidir ve seçilen konu sanatçının tutumuyla birlikte eserin öz aşamasına

yükseltilebilir. Konuyu öze dönüştürme sürecinde sanatçının ortaya koyduğu bireysel tavır ‘özgünlük’ kavramını ortaya çıkarmaktadır. Sartre (2005) göre özgünlük; kişinin davranışlarının sorumluluğunu alma ve yaptığı seçimlerle ilişkili bir kavramdır. Bu süreçte kişi, sergilediği bireysel tavır ile özgünlüğe adım atmış olmaktadır. Sözen ve Tanyeli (2011, s.234) özgünlüğü şu şekilde tanımlamaktadır:

“Özgün (İng. Authentic). İçinde üretildiği toplumun gerçek koşullarının bir sonucu olarak beliren ve bir öykünmenin ürünü olmayan tüm kültürel ve sanatsal olguları ve tutumları niteler. Gerçek bir sanat yapıtı her şeyden önce özgün olmalıdır. Özgünlük (İng. Authenticity). Bir kültürel ve sanatsal bir davranış, tutum ya da olgunun özgün olması durumu.”

Sesigür ve Güvenç (2017, s.557) ise özgünlüğü, tasarlayan kişinin ruhunu yansıtan ve farklılıklar içeren, sıradan olmayan, sık rastlanmayan tasarımlar şeklinde tanımlamaktadırlar. Bireyin sanatsal üretim sürecinde özgünlüğü sağlayabilmesi gerek ulusal gerekse evrensel değerler hakkında bilgi sahibi olmasına ve çevresinde gerçekleşen olayların farkına varmasına bağlıdır. Bireyin çevresiyle ilişkisi bireysel tutumunu geliştiren, içerik ve konu bağlamında özgün eserler üretmesini sağlayan önemli bir unsur olarak düşünülebilir. Dolayısıyla; özgünlük, sanatsal üretim, biçim, içerik, öz, konu, tema vb. kavramlar sanatsal üretim süreci ile ilişkili olan ve araştırılması gereken unsurlar arasında sıralanabilir.

Baş ve Kaptan’ın (2019, s.184) araştırmasında; öğrenciler sanatsal üretim sürecinde konu veya içeriği çözülmesi gereken bir problem olarak görmektedirler. Dolayısıyla; bireysel, toplumsal ve sanatsal pek çok olayın etkileri sonucu kendi yaşam deneyimlerini edinen sanatçı adayı öğrencilerin çalışmalarında konu seçimine etki eden etmenlerin ortaya çıkarılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Güzel sanatlar fakültesi resim bölümlerinde aldıkları sanat eğitiminin amaçlarına paralel olarak; biçim ve içerik ilişkileri bağlamında özgün sanat eserleri ortaya koyması beklenen öğrencilerin, süreç içindeki tutumlarının

incelenmesinin gerekli olduğu ifade edilebilir. Çünkü sahip oldukları bilgi ve iletişim teknolojileri sayesinde pek çok gelişmeyi yakından takip eden öğrenciler, aldıkları sanat eğitimi sonucunda ülkemiz sanatının geleceğine yön verecek adaylardır.

Sanat eğitimi sürecinde konunun önemini vurgulayan Yolcu (2018, s.186) belirlenecek konunun; bireyi düşünmeye, yeni çözümler aramaya ve saptanan amaca ulaşmaya yöneltmesinin anlamlı olacağı üzerinde durmaktadır. Günümüz güzel sanatlar fakültelerinde okuyan sanatçı adaylarının içinde yaşadığı toplumun sorunlarını hissedebilen, çözüm önerileri üretebilen, yaratıcı, yapıcı ve üretken bireyler olarak yetişebilmesi için eğitim sistemlerinin belirli periyotlarla kendini yenilemesi, bunun için de olumlu ve eksik yönlerini sorgulayabilmesi gereklidir (Buyurgan, 2007, s.658). Söz konusu görüşlere bağlı olarak; öğrencilerin sanatsal üretim sürecinde konu seçimine etki eden etmenleri belirlemek, onların duygu ve düşüncelerini anlayabilmek ve sanatsal ifade biçimlerine yön verebilmek adına önemli görülmektedir. Son yıllarda yurt içindeki sanatsal üretim sürecine odaklı çalışmalar incelendiğinde; 3D programları ve sosyal ağ gibi son teknoloji ve medyanın dahil edildiği, modern resim, popüler kültür, çağdaş sanat, güncel sanat gibi günümüz sanat görüşlerinin konu olduğu çalışmaların yer aldığı ancak sanatsal üretim sürecine yönelik sahadan elde edilmiş verilere rastlanmadığı (Baş & Kaptan; 2019, s.179) ifade edilmektedir. Ayrıca bu çalışmanın kapsamı ile ilişkili olan ve güzel sanatlar fakültelerindeki sanatsal üretim sürecini ele alan bir araştırmanın yapılmadığı gözlenmiştir. Bu çalışma ile literatürde gözlenen durumun giderilmesi umulmaktadır. Ayrıca gelecekte yapılacak benzer araştırmalara kaynak oluşturulması düşünülmektedir.

Tüm bu düşüncelerden hareketle çalışmanın temel amacı; *'güzel sanatlar fakültesi resim bölümü resim atölye derslerinde üretilen özgün çalışmalarda konu seçimine etki eden etmenlerin öğrenci görüşleri bağlamında incelenmesi'* olarak tanımlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıda yer alan sorulara yanıt aranmıştır:

1. Konu seçimine etki eden bireysel etmenlere ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
2. Konu seçimine etki eden toplumsal etmenler ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
3. Konu seçimine etki eden sanatsal etmenler ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

Yöntem

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2016). Çalışma kapsamında yükseköğretim düzeyinde gerçekleştirilen sanat eğitiminin bir parçası olan sanatsal üretim süreci olduğu şekliyle betimlenmeye çalışılmış ve bu doğrultuda tarama modeli yaklaşımı tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Temel amaca bağlı olarak belirlenen çalışma grubu; Karabük Üniversitesi Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Resim Bölümünde öğrenim gören 4. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde ‘amaçlı örnekleme yöntemi’ kullanılmıştır. Bu tür örneklemede araştırmacı kimlerin seçileceği konusunda kendi yargısını kullanır ve araştırma amacına en uygun olanları örnekleme alır (Balcı, 2007, s.90). Güzel sanatlar fakültelerindeki sanat eğitimi sürecinin önemli bir bölümünü ‘Resim Atölye’ dersleri oluşturmaktadır. 4. sınıfta verilen resim atölye ders içeriğinin, öğrencilerin özgün eserler üretilmesini sağlayacak şekilde oluşturulduğu görülmektedir. Dolayısıyla çalışmanın amacına bağlı olarak, yalnızca özgün eserler oluşturmaları beklenen 4. sınıf öğrencileri çalışma grubuna dahil edilmiştir. Çalışma grubuna ilişkin bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Çalışma Grubuna Ait Nicel Veriler

Değişken	Özellik	f	%
Cinsiyet	Kız	41	65.1
	Erkek	22	34.9
	Toplam	63	100

Verilerin Toplanması

Çalışma için gerekli veriler araştırma yöntemine paralel olarak; araştırmacı tarafından geliştirilen “konu seçimine etki eden etmenlere ilişkin öğrenci görüşlerini belirleme ölçeği” başlıklı veri toplama aracı ile toplanmıştır. Çalışmanın alt amaçlarında ifade edilen etmenlere ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemeyi amaçlayan ölçek; “beşli likert tipi” derecelendirmeye sahip 15 maddeden, bireyin cinsiyet bilgilerini içeren 1 adet demografik sorudan ve açık uçlu 1 sorudan oluşmaktadır. Ölçek maddeleri, literatüre bağlı çıkarımlar ve alan uzmanı 3 akademisyenin görüşleri sonucunda belirlenmiştir. Ayrıca; çeşitli konularda fikir verebileceği düşünülen gözlem ve görüşler de madde belirleme sürecine dahil edilmiştir. Öğrencilerin konu seçimine etki ettiği düşünülen 22 madde belirlenmiş ve bu maddeler alan uzmanı 3 akademisyenin incelemesine sunulmuştur. Taslakta yer alan 22 madde, uzmanların madde içeriği, anlaşılabilirliği ve hedef kitleye uygunluğu konularındaki görüşlerine bağlı olarak değerlendirilmiştir. Alınan uzman görüşleri sonrasında görüş birliği olan 15 madde ölçeğe yerleştirilmiş, görüş ayrılığı bulunan 7 madde ise veri toplama aracından çıkarılmıştır.

Çalışma verilerinin toplanabilmesi için, Karabük Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulundan 02.01.2019 tarih ve 2019/01 sayılı ile onay alınmıştır. Alınan etik kurul onayının ardından gerçekleştirilen pilot çalışma sonucu güvenilirliği etkileyen ve madde-toplam korelasyonu negatif olan madde bulunmadığı görülmüştür. Pilot çalışmada uygulanan ölçekle elde edilen verilerin Cronbach's Alpha katsayısı ,826 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan katsayı, Büyüköztürk'ün (2009) belirttiği derecelendirmelerle karşılaştırılmış ve

geliştirilen ölçek ile elde edilen verilerin ‘yüksek derece güvenilir’ olduğu sonucuna varılmıştır.

Gerçekleştirilen güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları sonucunda oluşturulan ölçek çalışma grubundaki tüm öğrencilere uygulanmıştır. Çalışma verileri, Şubat - Mayıs 2019 tarihleri arasında kalan 4 aylık sürede toplanmıştır. Katılımcılara bağlı hata olasılığını en aza indirmek amacıyla, veri toplama sürecinin tüm aşamaları araştırmacı tarafından takip edilmiştir. Ölçeği cevaplayan öğrenciler süreç içinde takip edilmiş ve bu sayede ölçeklerin %99 oranında eksiksiz olarak geri dönüşleri sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

63 öğrencinin veri toplama aracına verdikleri cevaplar SPSS 15.0 programı ile frekans (f) ve yüzdelik (%) değerlerine göre niceliksel olarak analiz edilmiştir. Ölçekte yer alan açık uçlu soruya 3 öğrenci cevap vermiştir. Açık uçlu soruya verilen cevaplar incelenmiş ancak çalışmanın alt amaçları açısından anlamlı bir içerik tespit edilmemiştir. Ölçek maddelerinin analizleri sonucunda, resim atölye derslerinde üretilen özgün çalışmalarda konu seçimine etki eden etmenler öğrenci görüşleri bağlamında incelenmiş ve çalışmanın alt amaçlarına ilişkin bulgular ortaya konmuştur.

Bulgular

Çalışma kapsamında elde edilen verilerin analizi sonucu ortaya çıkan bulgular, çalışmanın alt amaçlarına paralel olarak bireysel, toplumsal ve sanatsal etmenler başlıkları altında sunulmuştur.

Sanatsal üretim sürecinin en önemli etmenleri arasında bireysellik yer almaktadır. Sanat eserinin biçim ve içeriğine ilişkin her türlü düzenleme bireysel çaba gerektiren süreçlerdir. Ancak eserin içeriği ile ilişkili olan konuların seçimi yalnızca bireysel bir tutum

olarak ortaya çıkmamaktadır. Bu noktada bireyi konu seçim sürecinde etkileyen pek çok etmen ortaya koymak mümkündür. Tablo 2’de yer alan maddelerde bireyin kendisi ile doğrudan ilişkili olan bireysel etmenler sorgulanmıştır. Maddeler içinde yer verilen aile kavramı bireyin ilişkide olduğu diğer toplumsal unsurlara (arkadaş, öğretmen vb.) göre çok daha bireysel etkiye sahip olduğu için bu alt amaçta incelenmiştir.

Tablo 2

Bireysel Etmenlere İlişkin Öğrenci Görüşleri

Madde İçeriği:	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ailemin fikirleri konu seçimimi etkiler.	8	12.7	11	17.5	5	7.9	24	38.1	15	23.8
Sahip olduğum maddi olanaklar konu seçimimi etkiler.	10	15.9	31	49.2	7	11.1	11	17.5	4	6.3
Ders geçme kaygısı nedeniyle kolay ifade edebileceğim konuları tercih ederim.	3	4.8	9	14.3	12	19.0	22	34.9	17	27.0
Başarıyla uygulayabileceğim resim tekniklerine göre konu seçerim.	22	34.9	24	38.1	5	7.9	12	19.0	-	-

Tablo 2’deki verilere göre; aile fikirlerinin konu seçimine etkilerine yönelik hazırlanan maddede öğrencilerin %12,7’si ‘kesinlikle katılıyorum’, %17,5’i ‘katılıyorum’, %7,9’u ‘kararsızım’, %38,1’i ‘katılmıyorum’, %23,8’i ‘kesinlikle katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir. Bu tercihlere göre, öğrencilerin konu seçiminde ailelerinden gelen fikirlerin etkili olmadığı söylenebilir.

İlgili tabloda yer alan ikinci maddede öğrencilerin %15,9’u ‘kesinlikle katılıyorum’, %49,2’si ‘katılıyorum’, %11,1’i ‘kararsızım’, %17,5’i ‘katılmıyorum’, %6,3’ü ‘kesinlikle katılmıyorum’ seçeneğini tercih etmiştir. Çeşitli yerli ve yabancı kaynakların takip edilmesi, seçilen konuların özgün bir şekilde ifade edilmesine olanak sağlayacak teknik ve

malzemelerin satın alınması, sanatsal düşünceyi zenginleştirecek gezi ve gözlemlerin gerçekleştirilmesi bireyin maddi imkanları ile ilişkili süreçler olarak düşünülmektedir. Öğrencilerin bu ilişkiyi sorgulayan maddedeki tercihlerine göre; öğrencilerin maddi durumları ile konu seçimleri arasında bir ilişki olduğu ve bu ilişkinin konu seçimlerine etki ettiği görülmektedir.

Tablonun üçüncü sırasında yer alan maddede öğrencilerin %4,8'i 'kesinlikle katılıyorum', %14,3'ü 'katılıyorum', %19'u 'kararsızım', **%34,9'u 'katılmıyorum'**, %27'si 'kesinlikle katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Buna göre; öğrencilerin konu seçiminde ders geçme kaygılarının etkili olmadığı söylenebilir.

Tablonun dördüncü maddesinde resim tekniklerindeki başarıyla konu seçimi arasındaki ilişki sorgulanmıştır. İlgili maddede öğrencilerin %34,9'u 'kesinlikle katılıyorum', **%38,1'i 'katılıyorum'**, %7,9'u 'kararsızım', %19'u 'katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Bu tercihlere göre; öğrencilerin, resim tekniklerine yönelik bilgilerini konu seçim sürecinde dikkate aldıkları ve mevcut teknik bilgileriyle sanatsal olarak ifade edemeyecekleri konuları seçmekten kaçındıkları ifade edilebilir.

Tablo 3'de yer alan maddelerde çalışmanın ikinci alt amacı olan toplumsal etmenler sorgulanmıştır.

Tablo 3

Toplumsal Etmenlere İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Madde İçeriği:										
Arkadaşlarının fikirleri konu seçimimi etkiler.	5	7.9	14	22.2	20	31.7	18	28.6	6	9.5
Atölye öğretim elemanının fikirleri konu seçimimi etkiler.	18	28.6	32	50.8	5	7.9	4	6.3	4	6.3

Bölümdeki diğer öğretim elemanlarının fikirleri konu seçimimi etkiler.	4	6.3	22	34.9	24	38.1	10	15.9	3	4.8
Toplumun ahlak kuralları konu seçimimi etkiler.	5	7.9	9	14.3	18	28.6	20	31.7	11	17.5
Günlük yaşama dair haberler konu seçimimi etkiler.	17	27	23	36.5	14	22.2	8	12.7	1	1.6

Tablo 3'ün ilk sırasında yer alan maddede öğrencilerin %7,9'u 'kesinlikle katılıyorum', %22,2'si 'katılıyorum', **%31,7'si 'kararsızım'**, %28,6'sı 'katılmıyorum', %9,5'i 'kesinlikle katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Buna göre; öğrenciler arkadaş fikirlerinin konu seçimine etkisi konusunda kararsız kalmışlardır. Ancak maddenin geneline yönelik tercihler incelendiğinde olumsuz seçeneklerin daha yüksek oranda (olumlu %30,1 olumsuz %38,1) tercih edildiği görülmektedir. Buna göre; arkadaş fikirlerinin çalışmalarda konu seçimine etki etmediği söylenebilir.

İkinci sırada yer alan maddede öğrencilerin %28,6'sı 'kesinlikle katılıyorum', **%50,8'i 'katılıyorum'**, %7,9'u 'kararsızım', %6,3'ü 'katılmıyorum', %6,3'ü 'kesinlikle katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Buna göre; öğrencilerin ders aldıkları atölye öğretim elemanı fikirlerinin konu seçimine yüksek oranda etki ettiği anlaşılmaktadır.

Üçüncü sıradaki madde ile öğrencilerin ders aldıkları öğretim elemanı dışındaki diğer öğretim elemanlarının etkisi sorgulanmıştır. Bu maddede öğrencilerin %6,3'ü 'kesinlikle katılıyorum', %34,9'u 'katılıyorum', **%38,1'i 'kararsızım'**, %15,9'u 'katılmıyorum', %4,8'i 'kesinlikle katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Bu tercihlere göre; öğrencilerin ders aldıkları öğretim elemanı dışındaki diğer öğretim elemanlarından daha az etkilendikleri düşünülebilir. Ancak maddenin geneline yönelik tercihler incelendiğinde olumlu seçeneklerin daha yüksek oranda (olumlu %41,2 olumsuz %20,7) tercih edildiği görülmektedir. Buna göre; diğer öğretim elemanı fikirlerinin de çalışmalarda konu seçimine etki ettiği söylenebilir.

Toplumlar tarafından uzun zaman içinde oluşturulan ve grup halinde yaşamın temel davranışları olarak ortaya çıkan ahlak kuralları, bireylerin davranışları üzerinde çeşitli etkiler

oluşturmaktadır. Bu etkiler kimi zaman sanat alanında da çeşitli tartışmaları ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Her ne kadar sanatçı ve içinde bulunduğu sanat alanı evrensel değerler ile hareket edilen özgür bir alan olarak görülmeliyse de, toplum kendi belirlediği kurallara aykırı olarak gördüğü eserleri eleştirebilmektedir. Tablo 3'te yer alan dördüncü madde öğrencilerin konu seçim sürecinde söz konusu kurallardan ne kadar etkilendiklerini sorgulamaktadır. Bu maddede öğrencilerin %7,9'u 'kesinlikle katılıyorum', %14,3'ü 'katılıyorum', %28,6'sı 'kararsızım', %31,7'si 'katılmıyorum', %17,5'i 'kesinlikle katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Buna göre; öğrencilerin konu seçiminde toplumun ahlak kurallarının etkili olmadığı söylenebilir.

Günümüz bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde dünyanın hemen her yerindeki haberler hızlı bir şekilde öğrenilmektedir. Bu imkanları etkin bir şekilde kullanan öğrencilerin, konu seçimlerinde bu haberlerden etkilenip etkilenmedikleri ilgili tablonun beşinci maddesinde sorgulanmıştır. İlgili maddede öğrencilerin %27'si 'kesinlikle katılıyorum', %36,5'i 'katılıyorum', %22,2'si 'kararsızım', %12,7'si 'katılmıyorum', %1,6'sı 'kesinlikle katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Bu tercihlere göre; öğrencilerin konularını seçerken günlük yaşama dair haberlerden etkilendikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 4'te yer alan maddelerde çalışmanın üçüncü alt amacı olan sanatsal etmenler sorgulanmıştır.

Tablo 4

Sanatsal Etmenlere İlişkin Öğrenci Görüşleri

Madde İçeriği:	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Atölye öğretim elemanının kendi	3	4.8	15	23.8	21	33.3	21	33.3	3	4.8

çalışmalarında ele aldığı konular konu seçimimi etkiler.										
Atölye arkadaşlarımın ele aldığı konular konu seçimimi etkiler.	2	3.2	7	11.1	16	25.4	32	50.8	6	9.5
Günümüz Türk resim sanatındaki yaklaşımlar konu seçimimi etkiler.	10	15.9	29	46	13	20.6	11	17.5	-	-
Günümüz Dünya resim sanatındaki yaklaşımlar konu seçimimi etkiler.	13	20.6	31	49.2	10	15.9	4	6.3	5	7.9
İnternette karşılaştığım görseller konu seçimimi etkiler.	5	7.9	33	52.4	13	20.6	5	7.9	7	11.1
Günümüz teknolojisinin sunduğu teknik olanaklar konu seçimimi etkiler.	14	22.2	35	55.6	4	6.3	7	11.1	3	4.8

Türk ve dünya sanat tarihi içinde yer alan eserler, güncel sergiler, makaleler, biyografiler, kültür ve sanat haberleri, sanatçıların uyguladığı teknik ve biçimsel çözümler, elektronik kaynaklar, teknolojik gelişmeler ve daha pek çok etmen bireyin sanatsal üretim sürecine etki eden etmenler arasında sıralanabilir.

Tablo 4'teki birinci maddede öğrencilerin %4,8'i 'kesinlikle katılıyorum', %23,8'i 'katılıyorum', %33,3'ü 'kararsızım', %33,3'ü 'katılmıyorum', %4,8'i 'kesinlikle katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Kararsızların ve katılmayanların eşit oranda yer aldığı bu bulguya göre, öğrencilerin konu seçiminde ders aldıkları atölye öğretim elemanının kendi çalışmalarında ele aldığı konuların etkili olmadığı söylenebilir.

Arkadaşlarının ele aldığı konuların konu seçimine etkisini sorgulayan ikinci maddede öğrencilerin %3,2'si 'kesinlikle katılıyorum', %11,1'i 'katılıyorum', %25,4'ü 'kararsızım', %50,8'i 'katılmıyorum', %9,5'i 'kesinlikle katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Bu sonuç çalışmanın genel mantığı içinde düşünüldüğünde aykırılık oluşturmaktadır. Normalde aynı konuları çalışmamak için öğrencilerin arkadaşlarının hangi konuyu seçtiğini dikkate almaları ve bu durumun konu seçimlerine etki etmesi beklenebilir. Ancak öğrencilerle veri toplama süreci sonrasında bu konu görüşüldüğünde büyük bir çoğunluğun maddeyi 'konu çalmak' veya 'kopya çekmek' şeklinde algıladıkları anlaşılmıştır. Ancak bulgularda ortaya çıkan sonuç aynen aktarılmıştır. Buna göre; arkadaşlarının ele aldığı konuların öğrencilerin konu seçimlerine etki etmediği görülmektedir.

Ortaya çıkan benzer sonuçlar sebebiyle, Tablo 4'te yer alan üçüncü ve dördüncü maddeler birlikte değerlendirilmiştir. Öğrenciler gerek Türk gerekse de dünya sanatındaki gelişmelerin konu seçimleri üzerinde etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Bu maddelerin her ikisinde de öğrencilerin yarıya yakını '**katılıyorum**' seçeneğini tercih etmiştir.

Tablodaki beşinci maddede, sahip oldukları teknolojiler (telefon, tablet, bilgisayar) sayesinde günlük yaşamlarının büyük bir bölümünü internette geçiren öğrencilerin konu seçerken bu ortamdaki etkilenip etkilenmedikleri sorgulanmıştır. İlgili maddede öğrencilerin %7,9'u 'kesinlikle katılıyorum', %52,4'ü '**katılıyorum**', %20,6'sı 'kararsızım', %7,9'u 'katılmıyorum', %4,8'i 'kesinlikle katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Bu tercihlere göre; internette yer alan görsellerin öğrencilerin konu seçimlerinde oldukça etkili olduğu ifade edilebilir.

Günümüz teknolojisi ışık, ses, hareket, 3 boyutlu şekillendirme ve yazma, sanal gerçeklik gibi pek çok alternatif ifade imkanını sanatçılara sunmaktadır. Bu araçlar sayesinde geleneksel yöntemlerle ifade edilemeyen konuların ele alınması ve istenen hissiyatın izleyiciye aktarımı mümkün olmaktadır. Tablonun altıncı maddesinde teknolojinin sunduğu teknik olanaklar ile konu seçimi arasındaki ilişki sorgulanmıştır. İlgili maddede öğrencilerin %22,2 'kesinlikle katılıyorum', %55,6 '**katılıyorum**', %6,3 'kararsızım', %11,1 'katılmıyorum', %4,8'i 'kesinlikle katılmıyorum' seçeneğini tercih etmiştir. Bu tercihlere göre; öğrencilerin, günümüz teknolojisinin sunduğu teknik olanakları konu seçim sürecinde dikkate aldıkları ve mevcut olanakların onların tercihlerini yüksek oranda etkilediği ifade edilebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Güzel sanatlar fakültesi resim bölümü öğrencilerin resim atölye dersi kapsamında yaptıkları özgün çalışmalarda konu seçimine etki eden etmenlerin belirlenmesi amacıyla

gerçekleştirilen bu çalışmanın bulgularına bağlı olarak çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır.

Öğrencilerin konu seçimlerine etki eden bireysel etmenlerin ilk sırasında, öğrencinin sahip olduğu maddi olanakların, ikinci sırada resim tekniklerindeki yetkinliğin yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bireysel etmenler içinde sorgulanan aile fikirleri ve ders geçme kaygısının öğrencilerin konu seçiminde etkili olmadığı anlaşılmıştır. Bu sonuçlara göre; maddi olanaklarla ilişkili olarak çeşitli yayınların öğrencilere ulaştırılması, müze ve galerilere gezilerin düzenlenmesi, sanatçı atölyelerinin ziyaret edilmesi ve sanatla ilgili çeşitli konuları içeren konferansların organize edilmesi önerilebilir. Bu etkinlikler, öğrencilerin sanat alanı ile ilişkili olguları daha geniş bir perspektifle görmelerini sağlayabilir.

Öğrencilerin konu seçimlerini etkileyen söz konusu etmenlerin olumlu yönde gelişmesi için seçecekleri konuları biçimlendirmelerine yarayacak resim tekniklerindeki yetkinliğin gelişimine yönelik çalışmalar yapılabilir. Sanat eserinin içerik ilişkileri bağlamında özgün konuların seçilmiş olması tek başına yeterli değildir. Bu konuların doğru biçimlendirme yöntemleriyle desteklenmesi gereklidir. Tüm sanatsal anlatımlarda 'içeriğe' bağlı kalınıp onu en iyi 'biçim'le ortaya koyma olanağı sağlandığında başarıya ulaşılabilir (Şölenay, 1997, s.144). Bu anlamda, konu ve tekniğin evrensel bir bütünde birleştiği söylenebilir (Terzi, 2008, s.50).

Öğrencilerin konu seçimlerine etki eden toplumsal etmenlerin ilk sırasında, atölye öğretim elemanının fikirleri, ikinci sırada günlük yaşama dair haberlerin yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu iki etmen kadar yüksek oranda olmasa da diğer öğretim elemanlarının fikirlerinin de konu seçimine etki ettiği belirlenmiştir. Toplumsal etmenler içinde sorgulanan arkadaş fikirleri ve toplumun ahlak kurallarının ise öğrencilerin konu seçiminde etkili olmadığı anlaşılmıştır. Bu sonuçlara göre, öğrencileri sanat eğitimi sürecinde etkileyen en önemli etmenin öğretim elemanı olduğu söylenebilir. Baş ve Kaptan'ın (2019) araştırma sonuçlarında da öğretim elemanının önemi ortaya konmuştur. İlgili araştırmalarında,

öğrenciler resim anasanat atölye derslerindeki sanatsal üretim süreçlerinde etkilendikleri faktörler arasında öğretim elemanının da bulunduğunu belirtmişlerdir (Baş ve Kaptan, 2019, s.187). Bu noktada; kendisini pek çok alanda geliştiren ve çağın gereklerine uygun bilgilere sahip olan öğretim elemanının öğrencilerin sanatsal üretimlerini etkilemedeki önemi bir kez daha anlaşılmaktadır. Öğretim elemanlarının, öğrenciler üzerinde sahip oldukları etkinin farkında olmaları ve bu bilinçle hareket etmeleri önerilebilir.

Öğrencilerin konu seçimlerine etki eden sanatsal etmenlerin ilk sırasında, günümüz teknolojisinin sunduğu teknik olanakların, ikinci sırada günümüz Türk ve dünya sanatındaki yaklaşımların, üçüncü sırada ise internette bulunan görsellerin yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer bir araştırma yürüten Uysal (2011, s.6); güzel sanatlar fakültelerinde görüşlerine başvurulmuş öğrencilerin, günceli takip etme ve onlar üzerinden etkiler alma ya da yorumlar yapma konusunda daha iyi olduklarını ifade etmektedir. Uysal'ın bulguları ile bu çalışmanın bulgularının örtüştüğü görülmektedir. Sanatsal etmenler içinde sorgulanan atölye öğretim elemanının kendi çalışmalarında ele aldığı konuların ve arkadaşları tarafından ele alınan konuların ise öğrencilerin konu seçiminde etkili olmadığı anlaşılmıştır.

1990'lardan itibaren oldukça gelişen bilgisayar teknolojisi ve internetin devreye girmesiyle dijital bir devrim gerçekleşmiştir. Dijital tekniklerin sunduğu olanakların çeşitliliği sanatçılara bunları araç, ortam veya konu olarak kullanabilme imkânı yaratmıştır (Christiane, 2003, s.133). Günümüzde sanatın sınırları çok fazla genişlemiş, konu ve biçimlendirmede sınırsızlık sanatta anlam sorununu da beraberinde getirmiştir. Bu anlamda sanatçı görsel birikim açısından dünyada olanlardan haberdar olmalı, biçimlendirmede de yeni ve deneysel üretimlerle yeni ifade olanakları geliştirebilmelidir (Azılıoğlu, 2011, s.76). Bu sonuçlara göre; öğrencilerin teknolojik imkanları amaçları doğrultusunda kullanabilmeleri, Türk ve dünya sanatındaki gelişmeleri yorumlayabilmeleri ve özgün sanat eserleri üretebilmeleri için uygulama çalışmalarının yanı sıra konu ile ilgili teorik bilgilerin öğretim elemanları

tarafından sunulması önerilebilir.

Kaynakça

- Aydoğan, E. B. (2008). Sanat eğitiminde bir duayen sanatçı Bedri Rahmi Eyüboğlu ve 10'lar grubu. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 312-326.
- Azılıoğlu, K. (2011). *Sanat eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında kavramsal sanatın yansıma olanakları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi
- Balcı, A. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma (6. Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Baş, Ş. & Kaptan, A. Y. (2019). Resim iş (görsel sanatlar) öğretmenliği öğrencilerinin sanatsal yaratım süreçleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 177-194.
- Berksoy, F. (1998). *20. yüzyıl Batı ve Türk resminde toplumsal gerçekçilik*. İstanbul: Bakışlar Matbaacılık.
- Boughton, D. (2015). The curriculum as a work of art: conceptualizing change in the context of social transformation. *Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5 (Özel Sayı), 11-26.
- Bozkurt, N. (2014). *Sanat ve estetik kuramları (11. baskı)*. Ankara: Sentez Yayıncılık.
- Buyrgan, S. (2007). Eğitim fakülteleri resim-iş eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin aldıkları eğitim-öğretime yönelik görüş ve beklentileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(4), 657-677.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Christiane, P. (2003). *Digital art*. London: Thames&Hudson Publishers.
- Erinç, S. M. (2004). *Resmin eleştirisi üzerine (2. baskı)*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Erinç, S. M. (2009). *Sanat sosyolojisine giriş*. Ankara: Ütopya Yayınevi.

- Fisher, E. (2016). *Sanatın gerekliliği (5. baskı)*. (Çev: C. Çapan). İstanbul: Sözcükler Yayınları.
- Gombrich, E. H. (2008). *Sanatın öyküsü (5. Baskı)*. (Çev: E. Erduran ve Ö. Erduran). İstanbul: Remzi Kitabevi
- İlhan, A. Ç. (1996). Çıplak resimlerin mitolojik öyküleri. *II. Ulusal Eğitim Sempozyumu Bildiri Kitabı içinde (s. 80-100)*. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Kagan, M. (2008). *Eстетik ve sanat notları*. (Çev: A. Çalışlar). İzmir: Karakalem Kitabevi
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi (31. Baskı)*. İstanbul: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Katranacı, B. (2005). *Yurt gezilerinin kültür ve sanat ortamına yansımaları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Kırıçoğlu, O. T. (2014). *Sanat bir serüven, bilgi düşünme düşlem tasarım uygulama yapıtı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Moran, B. (2007). *Edebiyat kuramları ve eleştiri (16. Baskı)*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Öndin, N. (2003). *Cumhuriyet'in kültür politikası ve sanat 1923-1950*. İstanbul: İnsancıl Yayınları.
- Özel, A. (2014). *Eстетik ve temel kuramları*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Özsoy, V. (2003). *Görsel sanatlar eğitimi resim-iş eğitiminin tarihsel ve düşünsel temelleri*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Sartre, J. P. (2005). *Varoluşçuluk*. (Çev: A. Bezirci). İstanbul: Say Yayınları.
- Sesigür, A. ve Güvenç, B. K. (2017). Görsel sanatlar öğretmen adaylarının “özgünlük” algısı. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 7(3), 555-589*.
- Şölenay, E. (1997). Sanatta biçim – içerik sorunu. *Anadolu Sanat Dergisi, 7(7), 138-144*.
- Sözen, M ve Tanyeli, U. (2011). *Sanat kavram ve terimleri sözlüğü. (10. Baskı)*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Terzi, S. (2008). *12 Eylül 1980 sonrası sanat-siyaset ilişkisi ve plastik sanatlara etkisi.*

Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.

Turani, A. (2018). *Sanat terimleri sözlüğü (17. Baskı)*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Uysal, A. (2011). Görsel kültürün ve sosyo-kültürel olguların öğrenci resimlerindeki imgelere etkiler. *Akademik Bakış Dergisi*, 24, 1-20.

Yolcu, E. (2018). *Sanat eğitimi kuram ve yöntemleri (3. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Görsel Kaynakçası

Görsel 1. Francisco Goya, http://www.artchive.com/artchive/G/goya/may_3rd.jpg.html

Erişim Tarihi: 13.10.2019

Görsel 2. Neşet Günel, <http://lebrizimages.net//img//docs/0143/0143-095.jpg> Erişim Tarihi:

13.10.2019

Extended Abstract

Events realized in the World such as social, political, and economic affect many fields. Art is also among these fields. The several factors mentioned in the literature affect the artistic creation process in the context of form and content relations. These effects, which are related to the subjective decisions of the artists; are realized as form in some art works and the context of content, theme, or subject in others. Determining the factors affecting the choice of subjects in the artistic creation process of the students, is seen important to understand their feelings and thoughts, and to direct artistic expression forms. The aim of this study is to examine the affecting factors on subject selection in the authentic works produced in painting studio courses in the context of students' opinions. General research model was used in the realization of this study. In parallel with the research method; the data were collected by a data collection tool developed by the researcher. The tool was applied to the students within the scope of the study and their opinions about the factors affecting the choice of the subject were taken. Cronbach's Alpha coefficient of the data obtained from the scale was calculated

as ,826. The answers of 63 students to the data collection tool were analysed quantitatively according to frequency (f) and percentage (%) values with SPSS 15.0 program. The findings of the study were presented under the headings of individual, social and artistic factors in parallel with the sub-objectives of the study. According to the preferences of the students; the financial situation and painting techniques are determined as individual factors, academic staff opinions and news about daily life are determined as social factors, developments in Turkish and world art and images on the internet are determined as artistic factors that affect the choice of subjects in the artistic creation process. Apart from the factors mentioned before, the items in the scale did not affect the choice of subject. The results obtained from the surveyed students' opinions are divided under three part; individual, social and artistic factors. As a result of the study, it has been found that the financial situation and painting techniques are individual factors that affect the choice of subjects. In the same results, it has been found that academic staff opinions and news about daily life are social factors that affect the choice of subjects. It was also found that developments in Turkish and world art and images on the internet are artistic factors that affect the choice of subjects. From the results obtained from the surveyed students' opinions, it is recommended that; various activities and orientations can be made for students to choose their subjects more consciously.